

Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf

Förfaringssätt och principer för att öka barns säkerhet

Bilaga till

Instruktion om

Åtgärder för att öka barns säkerhet och kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga

Styrelsen har den 12 september 2018 godkänt den allmänna instruktionen som utarbetats år 2014 av en del takorganisationer.

Instruktionen kan läsas här:

https://www.soste.fi/wp-content/uploads/2018/12/rikostausta-toimintaohje-sve_final.pdf

Vänverksamheten "fyra betydelsefulla timmar" (4BT) är ett program för frivilligt engagemang inom funktionshinderområdet. Syftet är att öka delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning samtidigt som välbefinnande och en aktiv fritid stärks för båda. 4BT riktar sig främst till vuxna, men också barn och ungdomar har möjlighet att ta del av verksamheten.

Sedan lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga som deltar i verksamhet bland barn (148/2014) trädde i kraft har det blivit kutym för organisationer och föreningar att granska nya frivilligas bakgrund genom att beställa brottsregisterutdrag och på andra sätt inom organisationen skydda barn och unga från brott mot integriteten eller andra osäkra uppväxtförhållanden. Man vill skydda barn från att genom kontakt med den frivillige utsättas för trakasserier eller att lockas använda narkotika. Inom förbundets vänverksamhet arbetar vi för att främja minderårigas säkerhet och integritet och för att kontakten med frivilligvännen bidrar till välbefinnande!

Inom 4BT befrämjas barns säkerhet bland annat genom **följande åtgärder**:

- alla misstankar om trakasserier, våld eller utnyttjande gällande minderåriga eller vuxna tas på allvar
- förbundets verksamhetsledare har utsetts som ansvarsperson angående minderårigas säkerhet
- förbundet arbetar för en öppen och respektfull atmosfär i alla situationer. Alla ska bli hörda och även svåra frågor kan diskuteras
- alla aktiva vänpar där ena parten är ett minderårigt barn informeras om förfaringssätt för att öka barns säkerhet och kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga
- 4BT-matchning görs, vilket är ett sätt att arbeta för minderårigas säkerhet. I den informeras alla inblandade parter om åtgärder för att trygga minderårigas säkerhet.
- Ett vänpolicydokument godkänns av alla parter
- 4BT ordnar kontinuerligt utbildningar i ämnen som instruktionen tar upp

Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf

- Rädda barnets publikation Stopp! Min kropp! kan delas ut
https://www.raddabarnen.se/globalassets/dokument/rad--kunskap/handbocker/stopp_min_kropp.pdf
- för frivilliga som förmedlas till en minderårig vän kontrolleras brottsregisterutdrag
- ett halvår efter att en frivillig förmedlats följs upp hur kontakten gått vidare och samtidigt uppmärksammas den egna integriteten och säkerheten

Vid misstankar om trakasserier:

- När misstankar om trakasserier eller övergrepp förekommer kontaktar koordinatorena förbundets ansvarsperson för barns säkerhet.
- utan dröjsmål kontaktas även den minderåriga samt föräldrar.
- Vid misstanke om brott mot minderårig kontaktar koordinatorena socialmyndigheterna och polisen. Vid behov rådfrågas sakkunniga (Brottsofferjouren eller Sexpo-stiftelsen)

Instruktionen om åtgärder för att öka barns säkerhet och kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga definierar trakasserier enligt följande:

“Trakasserier, diskriminering och utnyttjande är missbruk av makt. Relationen mellan en vuxen, som fungerar som frivillig, och barn eller ungdomar, är i de flesta fallen en maktrelation. Som utgångspunkt för sexuella trakasserier är alltid den utsattes egen upplevelse.”

“Trakasserier kan innefatta åtminstone följande:

- nedsättande tilltal
- sexuellt antydande gester eller ansiktsuttryck
- kommentarer eller frågor angående kropp, klädsel eller privatliv
- sexuell beröring såsom att nypa, kyssa, klämma
- telefonsamtal, sms och e-post eller sexuellt laddade brev
- förnedrande och sexistiska skämt
- upprepade sexuella förslag eller inviter till sexuellt beteende
- tvång till sexuell kontakt”